

SS

2038

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

SOCIOLOGY

(Punjabi, Hindi and English Versions)

(Evening Session)

Time allowed : Three hours

Maximum marks : 90

(Punjabi Version)

- ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ 032/B ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।
- (ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।
- (iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।
- (iv) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ।
- (v) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ (A, B, C ਅਤੇ D) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 10 ਹਰੇਕ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਦਿਉ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 11 ਤੋਂ 20 ਹਰੇਕ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ 20-25 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 21 ਤੋਂ 26 ਚਾਰ-ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 40-45 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 27 ਤੋਂ 32 ਛ:ਛ: ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 100 ਤੋਂ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਭਾਗ-A

10×1=10

ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲਿਖੋ :

1. ਡਾ. ਜੀ. ਐਸ. ਘੁਰੀਏ ਨੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ 'ਗਿਰੀਜਨ' ਕਿਹਾ ਹੈ । 1
2. ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਇੱਕ ਤਰਤੀਬਵਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । 1

ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :

ਕਾਲਮ ਏ	ਕਾਲਮ ਬੀ	
3. ਮੰਗੋਲਾਈਡ ਕਿਸਮ	ਖਾਸ ਵਰਗ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸੈਲੀ	1
4. ਬ੍ਰਹਮ ਸਮਾਜ	ਸਰ ਹਰਬਰਟ ਰਿਜ਼ਲੇ	1
5. ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ
(ਬਹੁਭਾਗੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)	ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਮੋਹਨ ਰਾਇ	1
6. ਜਾਤੀ ਦਾ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ ?		
(ੳ) ਜੀ. ਐਸ. ਘੁਰੀਏ	(ਅ) ਡੀ. ਐਨ. ਮਜ਼ਮਦਾਰ	(ੲ) ਲਿਉਸ ਡਿਓਮੋਂਟ
		(ਸ) ਜੇ. ਐਚ. ਹਟਨ

032/B-SS

[Turn over

7. ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਨ :
 (ੳ) ਵਿਕਾਸ (ਅ) ਗਰੀਬੀ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ
 (ੲ) ਸੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ (ਸ) ਜੀਵਨ ਨਿਰਵਾਹ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ 1
8. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਹਨ :
 (ੳ) ਪੱਛਮੀਕਰਨ (ਅ) ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀਕਰਨ (ੲ) ਦੋਨੋਂ (ਸ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ 1
- ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :
9. ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਸਲ ਬੀਜਣ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੀਲ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ । 1
10. ਕੰਨਿਆ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ । 1

ਭਾਗ-B

10×2=20

11. ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ । 2
12. ਸਮਾਜੀਕਰਨ । 2
13. ਅੰਤਰ ਵਿਆਹ । 2
14. ਸਮਾਜਿਕ ਅੰਦੋਲਨ । 2
15. ਜਾਤੀ ਅਸਮਾਨਤਾ । 2
16. ਪਿੱਤਰਪ੍ਰਧਾਨਤਾ । 2
17. ਕਬਾਇਲੀ ਸਮਾਜ । 2
18. ਤਰੱਟੀ 2
19. ਪ੍ਰਬਲ ਜਾਤੀ । 2
20. ਵਿਅਕਤੀਵਾਧਿਤਾ । 2

ਭਾਗ-C

6×4=24

21. ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਦਰਜੇ ਨੂੰ ਦੱਸੋ । 4
 ਜਾਂ
 ਕਬਾਇਲੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਰਥਕ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਲਿਖੋ । 4
22. ਕੰਨਿਆ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਉਪਾਅ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 4
 ਜਾਂ
 ਬਿਰਥ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 4
23. ਵਿਸਥਾਪਨ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਨ ਹਨ । ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 4
 ਜਾਂ
 ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ । 4

(3)

24. ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਵਾਰਾ ਸਾਮਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਦੋ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 4
ਜਾਂ
ਨਸ਼ਾਖੇਰੀ ਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 4
25. ਜਾਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਤਰੀਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 4
ਜਾਂ
ਵੈਬਰ ਦੇ ਵਰਗ ਦੇ ਸਿੱਧਾਂਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 4
26. ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਨ ਹਨ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 4
ਜਾਂ
ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? 4
- ਭਾਗ-D** 6x6=36
27. ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ । ਇਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ । 6
ਜਾਂ
ਜਾਤੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਵਰਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 6
28. ਸ਼ਰਾਬਖੋਰੀ ਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੋ । 6
ਜਾਂ
ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 6
29. ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕੀ ਹੈ ? ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 6
ਜਾਂ
ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ । ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਪਰਿਵਰਤਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ । 6
30. ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 6
ਜਾਂ
ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ ? 6
31. ਵਰਗ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ? ਸ਼ਹਿਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ । 6
ਜਾਂ
ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਇਸਤਰੀਵਾਦ ਅਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਇਸਤਰੀਵਾਦ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ । 6
32. ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀਕਰਨ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 6
ਜਾਂ
ਸਮਾਜਿਕ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ । 6

(Hindi Version)

- ਨੋਟ : (i) अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख्य पृष्ठ पर विषय-कोड/पेपर-कोड वाले खाने में विषय-कोड/पेपर-कोड **032/B** अवश्य लिखें।
- (ii) उत्तर-पुस्तिका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें टाइटल सहित 30 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं।
- (iii) उत्तर-पुस्तिका में खाली छोड़े गये पृष्ठ/पृष्ठों के पश्चात् हल किये गये प्रश्न/प्रश्नों का मूल्यांकन नहीं किया जायेगा।
- (iv) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

032/B-SS

[Turn over

(4)

- (v) प्रश्न-पत्र चार भागों (A, B, C तथा D) में बांटा गया है। प्रश्न नंबर 1 से 10 एक-एक अंक वाले हैं और इनके उत्तर एक शब्द में दें। प्रश्न नंबर 11 से 20 दो-दो अंक वाले हैं और इनके उत्तर 20-25 शब्दों में दें। प्रश्न नंबर 21-26 चार-चार अंक वाले हैं और इनके उत्तर 40-45 शब्दों में दें और इनमें आंतरिक छूट दी गई है। प्रश्न नंबर 27-32 छ:छ: अंक वाले हैं और इनके उत्तर 100-150 शब्दों में दें और इनमें आंतरिक छूट दी गई है।

भाग-A

10×1=10

सही/गलत लिखें :

1. डॉ. जी.एस. घुर्गे ने जनजातियों को 'गिरिजन' कहा है। 1
2. आधुनिकीकरण एक क्रमागत प्रक्रिया है जिससे एक क्षेत्र में परिवर्तन से दूसरे क्षेत्र में परिवर्तन होता है। 1

सही मिलान करें :

कॉलम ए	कॉलम बी	
3. मंगोलियाड प्रकार	विशेष वर्ग की जीवनशैली	1
4. ब्राह्मो समाज	सर हर्बर्ट रिज्ले	1
5. जीने का ढंग	राजा राम मोहन राय	1

बहुविकल्पीय प्रश्न :

6. जाति का परम्परागत सिद्धान्त किसके विचारों पर आधारित है : 1
(क) जी.एस. घुर्गे	(ख) डी.एन. मजुमदार
(ग) लुइस ड्यूमोंट	(घ) जे.एच. हर्ट्ज
7. ग्रामीण समाज में ऋणग्रस्तता का कारण है : 1
(क) विकास	(ख) गरीबी तथा कमजोर अर्थव्यवस्था
(ग) आत्मनिर्भरता	(घ) जीवन निर्वाह की अर्थव्यवस्था
8. इनमें से कौन-सी परिवर्तन की सांस्कृतिक प्रक्रियाएं हैं : 1
(क) पश्चिमीकरण	(ख) संस्कृतिकरण
(ग) दोनों	(घ) कोई भी नहीं

रिक्त स्थान भरें :

9. किसानों को कृषि करने को विवश किया गया जिसके परिणामस्वरूप नील आन्दोलन शुरू हुआ। 1
10. कन्या भ्रूण हत्या के कारणों में एक प्रमुख कारण है। 1

भाग-B

10×2=20

11. सामाजिक गतिशीलता। 2
12. सामाजिकीकरण। 2
13. अंतर्विवाह। 2
14. सामाजिक आन्दोलन। 2
15. जाति असमानता। 2

032/B-SS

16. पितृसत्तात्मक। 2
 17. जनजातीय समाज। 2
 18. क्षति। 2
 19. प्रबल जाति। 2
 20. व्यक्तिवादिता। 2

भाग-C

6x4=24

21. भारतीय समाज में स्त्रियों के दर्जे को दर्शाइए। 4
 अथवा
 जनजातीय समाज के आर्थिक वर्गीकरण को लिखें। 4
 22. कन्या भ्रूण हत्या को रोकने के कोई दो उपायों का वर्णन कीजिए। 4
 अथवा
 वृद्धावस्था के आधुनिकीकरण सिद्धान्त तथा सक्रियता सिद्धान्त की व्याख्या कीजिए। 4
 23. विस्थापन के लिए भूमि अधिग्रहण तथा बाँध निर्माण उत्तरदायी कारण हैं। व्याख्या कीजिए। 4
 अथवा
 ग्रामीण समाज की तीन विशेषताएं लिखें। 4
 24. विलक्षण रूप से समर्थ व्यक्तियों द्वारा सामना किए जाने वाली दो समस्याओं की चर्चा कीजिए। 4
 अथवा
 नशा व्यसन के हानिकारक प्रभावों का वर्णन कीजिए। 4
 25. जाति व्यवस्था की सामाजिक स्तरीकरण के रूप में व्याख्या कीजिए। 4
 अथवा
 वेबर के वर्ग सिद्धान्त की चर्चा करें। 4
 26. आधुनिकीकरण के लिए नगरीकरण और औद्योगिकीकरण उत्तरदायी कारण हैं, चर्चा कीजिए। 4
 अथवा
 क्रान्तिकारी आन्दोलन से आपका क्या अभिप्राय है ? 4

भाग-D

6x6=36

27. जाति को परिभाषित कीजिए। इसकी विशेषताओं का उल्लेख कीजिए। 6
 अथवा
 जाति से आपका क्या अभिप्राय है ? जाति तथा वर्ण के मध्य अन्तर की व्याख्या कीजिए। 6
 28. मद्यव्यसन के हानिकारक प्रभावों को लिखें। 6
 अथवा
 धरेलू हिंसा के क्या कारण हैं चर्चा करें। 6
 29. वन कटाव क्या है ? वन कटाव के लिए उत्तरदायी कारणों की व्याख्या कीजिए। 6
 अथवा
 ग्रामीण समाज को परिभाषित कीजिए। ग्रामीण समाज में आ रहे परिवर्तनों को दर्शाइए। 6
 30. वैश्वीकरण की विशेषताओं की विस्तारपूर्वक व्याख्या कीजिए। 6
 अथवा
 विलक्षण सामर्थ्य वाले व्यक्तियों के सशक्तिकरण के लिए विधान ने किस प्रकार महत्वपूर्ण भूमिका अदा की है ? 6

31. वर्ग से आपका क्या अभिप्राय है ? नगरीय भारत में पाए जाने वाले वर्गों को लिखिए। 6
अथवा
प्रगतिशील नारीवाद और उदारवादी नारीवाद पर नोट लिखिए। 6
32. संस्कृतिकरण क्या है ? इसके प्रभावों की चर्चा कीजिए। 6
अथवा
सामाजिक आन्दोलन तथा इसकी विशेषताओं पर नोट लिखें। 6

(English Version)

- Note :** (i) You must write the subject-code/paper-code **032/B** in the box provided on the title page of your answer-book.
- (ii) Make sure that the answer-book contains 30 pages (including title page) and are properly serialized as soon as you receive it.
- (iii) Question/s attempted after leaving blank page/s in the answer-book would not be evaluated.
- (iv) All questions are compulsory.
- (v) Question-Paper is divided into four Parts A, B, C and D. Question No. 1 to 10 carry 1 mark each and their answer should be in one word only. Q. No. 11 to 20 carry 2 marks each and their answer should be in 20-25 words. Q. No. 21 to 26 carry 4 marks each and their answer should be in 40-45 words and are with internal choice. Q. No. 27-32 carry 6 marks each and their answer should be in 100-150 words and are with internal choice.

Part-A

10×1=10

Write True/False :

1. Dr. G.S. Ghurye called the tribal as "Girijan". 1
2. Modernisation is a systematic process in which change in one sphere leads to change in another. 1

Match the columns :

Column A

Column B

3. The Mongoloid type Life styles of particular class 1
4. Brahma Samaj Sir Herbert Risley 1
5. Mode of living Raja Rammohan Roy 1

Multiple Choice Questions :

6. Traditional theory of caste is based upon the idea of : 1
- (a) G. S. Ghurye (b) D.N. Majumdar
- (c) Louis Dumont (d) J.H. Hutton

032/B-SS

(7)

7. The reason for indebtedness in rural society is :
 (a) Development (b) Poverty and weak economy
 (c) Self Sufficiency (d) Subsistence economy 1
8. Which of these is a cultural process of change :
 (a) Westernisation (b) Sanskritisation
 (c) Both (d) None 1

Fill in the blanks :

9. The peasants were compelled to grow crop which lead to the initiation of Indigo movement. 1
10. is one of the main reasons for female foeticide. 1

Part-B

10×2=20

11. Social Mobility. 2
12. Socialisation. 2
13. Endogamy. 2
14. Social Movement. 2
15. Caste Inequality. 2
16. Patriarchy. 2
17. Tribal Society. 2
18. Impairment. 2
19. Dominant caste. 2
20. Individualism. 2

Part-C

6×4=24

21. Describe the status of women in Indian society. 4
 or
 Write the economic classification of Indian Tribes. 4
22. Write down any two measures to combat female foeticide. 4
 or
 Discuss modernisation and Activity theory of Ageing. 4
23. Land acquisition and Dam construction are causes of Displacement. Discuss. 4
 or
 Write three features of rural society. 4

032/B-SS

22 [Turn over

(8)

24. Highlight two problems encountered by differently abled people. 4

or

Write the harmful effects of Drug Addiction. 4

25. Explain caste as form of social stratification. 4

or

Discuss the Weberian view on the concept of class. 4

26. Explain Urbanisation and Industrialisation as responsible causes for modernisation. 4

or

What do you mean by Revolutionary movement ? 4

Part-D

6x6=36

27. Define caste. Explain its characteristics. 6

or

What do you understand by caste ? Explain the difference between caste and varna. 6

28. Write the harmful effects of Alcoholism. 6

or

What are the causes of domestic violence ? Discuss. 6

29. What is deforestation ? What are the causes responsible for deforestation ? 6

or

Define Rural society. Discuss various changes taking place in rural society. 6

30. Discuss in detail the characteristics of globalisation. 6

or

In what way legislation has played an important role in empowering the people with special ability. 6

31. What do you mean by class ? Write about those classes which are found in urban India. 6

or

Write note on Radical and Liberal feminism. 6

32. What is sanskritisation ? Explain its impacts. 6

or

Write a note on social movement and its features. 6

032/B-SS